

REALREEL presenterar

SON OF THE MULLAH

en film av **NAHID PERSSON SARVESTANI**

REGI **NAHID PERSSON SARVESTANI** PRODUCENTER **SETAREH LUNDGREN** OCH **MÓNICA HERNÁNDEZ REJÓN** PRODUKTION **REALREEL DOC AB**
FOTO **NAHID PERSSON SARVESTANI** MANUS **NAHID PERSSON SARVESTANI** KLIPPNING **ROSTAM PERSSON** DRAMATURG **GILES GARDNER**
KOMPOSITÖR **NATALI NOOR** LJUDDESIGN **ANDERS GRADIN** PRODUCERAD MED STÖD AV **NFTF** OCH **SFI** I SAMARBETE MED **SVT** OCH **ARTE** TILLSAMMANS MED **RTS** OCH **DR**

SON OF THE MULLAH

Den iranska journalisten Roohollah Zam föddes i en högt uppsatt prästfamilj. Efter att ha motsatt sig regimen tvingas han lämna landet och lever i exil i Frankrike, varifrån han driver en nyhetskanal som avslöjar regimens maktmissbruk. 2019 börjar Nahid Persson filma Rohollah och hans familj där de lever instängda och under skydd. Men regimen lyckas infiltrera hans nätverk och planterar infiltratörer som utger sig för att vara regimkritiker. Rohollah lockas in i en fälla och kidnappas till Iran. Efter 14 månader i fängelse avrättas han.

Roohollah Zam var en av de många journalister som försökt avslöja sanningen om övergrepp och korrup-tion djupt inom den iranska regeringen.

Som son till Mullah Mohammad-Ali Zam, som inneha-ft flera höga regeringspositioner, var Roohollah Zam en självklar medlem av den härskande eliten. Men efter det brutala påföljderna av protesterna som följde på det iranska presidentvalet 2009 anslöt sig Roohollah till motståndet. Både han och hans fru Mahsa fängslades och torterades med kunde släppas med hjälp av hans far, varefter de lämnade Iran och flyttade till Frankrike där Roohollah startade nyhetskanalen 'Amad News' ('Folkets röst') med miljontals följare.

Med hjälp av kontakter inom regeringen publicerade Roohollah hundratals läckta dokument som vittnade om korrup-tion och hyckleri bland de religiösa ledarna.

Efter upprepade dödshot tvingades Roohollah gömma sig och han och hans familj fick skydd dygnet runt från den franska säkerhetstjänsten.

När Nahid Persson fick höra om Roohollahs exil tog hon kontakt. Och så småningom vann hon hans förtroende att filma hans arbete som journalist i exil. Hennes intryck var att han jobbar hårt och verkar vara bra på det han gör. Roohollah spelar upp meddelanden som han har fått från informanter inom regimens säkerhetstjänster, meddelanden som beskriver hur de tänker slå ner på demonstrationer.

Roohollah får dagligen dödshot och vet genom sina källor i Iran att regimen regelbundet skickar agenter för att försöka döda honom.

En av Roohollahs medarbetare säger till Nahid: "Oroa dig inte Nahid, din film kommer att bli mycket framgångsrik när Roohollah är död."

Under Nahids vistelse får Roohollah ett samtal från en källa inom regeringen som informerar honom om att det finns en plan för att mörda hans kollega Ali Javanmardi. Ali har precis publicerat en rapport som hävdar att en av Irans största banker är på randen till konkurs, eftersom 14 miljarder dollar har försking-rats av sonen till en av de högsta ledarna. I panik går människor ut på gatorna och köar i dagar för att ta ut sina pengar från bankerna.

Nahid som nu är en del av Roohollahs betrodda inre krets, reser för att träffa Ali. Som landsförvisad jour-nalist, med iranskt och amerikanskt medborgarskap, verkar han från irakiska Kurdistan. Hans pistol finns alltid till hands, även när han sover. Under Nahids vistelse hos Ali får han ett tips om en planerad terrorattack mot en amerikansk ambassad.

Då släpper Iranian National TV en dokumentär där hemligt filmat material tycks kasta en skugga över Roohollahs rykte. Även om det är propaganda fram-står Roohollah som en helt annan person i doku-mentären än den som Nahid träffade.

Nahid blir osäker. Är Roohollah äkta eller är han en hemlig iransk agent trots allt?

Hon reflekterar över deras tid tillsammans och inser att det finns många obesvarade frågor. Det finns mycket om hans nätverk som hon inte känner till eller förstår. Nahid börjar tvivla på Roohollah, är misstänksam mot sina källor och personerna i hans team. Går han verkligen att lita på?

Smutskastningen som misskrediterar Roohollah sprider sig som en löpeld på internet och Roohollah blir snabbt isolerad. Hans beroende av de få medarbetare som fortfarande håller kontakten med honom växer.

Allt kulminerar med en nyhet på iransk nationell TV som hävdar att Roohollah har blivit kidnappad. Nahid försöker få kontakt med Roohollah, men han har försvunnit och hans familj har inte hört från honom. Sedan bekräftas allas värsta farhågor när han framträder på iransk TV och ber om förlåtelse för sina brott. Han har kidnappats av den iranska underrättelsetjänsten och förts tillbaka till landet. En skenrättegång följer som leder till den oundvikliga "skyldiga" domen.

Vad Nahid inte visste då var att den iranska underrättelsetjänsten djupt infiltrerat Roohollahs nätverk och att hans två närmaste förtrogna, Shirin och Nikfar, i själva verket var agenter.

Baserad i Australien hade Nikfar lovat att hjälpa Roohollah att uppfylla sitt drömprojekt, att etablera sin egen oberoende nyhetskanal i Australien. Shirin övertygade under tiden Roohollah om att hon hade säkrat intresse för kanalen och ett löfte om en scoop-intervju i Irak med Ayatolla Sistani, världens högsta shiamuslimska ledare. Ett löfte som ledde till att Roohollah blev lurad i en fälla för att föra bort honom. När Roohollah gick ombord på ett flyg från Paris till Irak för den förmodade intervjun, steg han omedvetet mot sin egen död.

Den 12 december 2020 avrättades Roohollah i Teheran.

För alla iranier, i landet eller utanför, är budskapet bakom denna avrättning kristallklart. Ingen är säker. Ingenstans. Inte ens Sonen till en Mullah.

Roohollahs död lämnade hans sörjande familj och vänner med många obesvarade frågor.

Vad Islamiska republiken Iran inte var förberedd på var de omfattande upproren som började i september 2022, där revolutionen "Kvinna, liv, frihet" startade. Roohollahs äldsta dotter, Niaz, har blivit en viktig figur i rörelsen. I ett tal under en demonstration i Paris berättar att hennes fars kamp inte var förgäves. Hon har tagit facklan från honom för att fortsätta sin kamp.

REGISSÖRENS KOMMENTAR

”85 miljoner iranier har levt i fångenskap i sitt eget land i 44 år. Min exil i Sverige gav mig ett fritt liv, men jag är ständigt upprörd över att den iranska regimen fortsätter att använda sina ISIS-liknande metoder ostraffat. När jag började forska och filma trodde jag att det här skulle vara en berättelse om modiga journalister i exil och deras försök att belysa regimens brott och korruption. Även om jag var medveten om riskerna, förstod jag aldrig riktigt omfattningen av de hot Roohollah stod inför. Det verkade som om han var välbevakad, och jag hade ingen aning om att hans fiender hade kommit honom så nära och utgav sig som källor och potentiella finansärer.

Efter Roohollahs avrättning har filmen förvandlats till en mycket personlig strävan efter sanning och rättvisa som för mig in i bilden och återupplivar de gamla såren efter avrättningen av min bror.

När jag först hörde om Roohollahs arbete med Amad News trodde jag att han var en bedragare. Hur kan du lita på en Mullahs son? Sedan sökte jag på hans hemsida och blev genuint imponerad av mängden extraordinär information som publicerades där. Det var tydligt att han hade källor inom regeringen. Det fick mig att tänka att ja, kanske, det här är slutet på regimen. Vissa människor i Teheran kan mycket väl förbereda sin utträdesplan. När jag åkte till Frankrike för att träffa Roohollah, slog han mig som en väldigt jordnära och tillgiven man, som skämtade om sina extrakiln, brydde sig om sina döttrar, samtidigt som han ständigt navigerade med sina tre telefoner.

20 år yngre än mig var Roohollah ansiktet utåt för en ny generation aktivister. Han deltog aktivt i den gröna revolutionen 2009, där miljontals iranier gick ut på gatorna mot Ahmadinejad. Roohollah var ung, men han var långt ifrån dum. Över 2 miljoner människor följde hans arbete, och han drömde om att skapa en riktig TV-kanal finansierad av diasporan. Denna dröm visade sig vara hans svaga punkt, en av nycklarna som regimen utnyttjade för att locka honom i fällan. En fälla som kostade honom livet.

Niaz, Roohollahs dotter, har precis fyllt 19. I Frankrike har hon precis flyttat till ett studentrum och har lämnat sin mamma och lillasyster på en fortfarande okänd plats. Trots sin mammas rädsla och försök att hålla henne tyst, är Niaz fast besluten att vara aktiv i rörelsen ”Woman, life freedom”. Hon är väldigt synlig i sociala medier, inte rädd för att peka finger åt dem hon anser vara ansvariga för hennes pappas död.

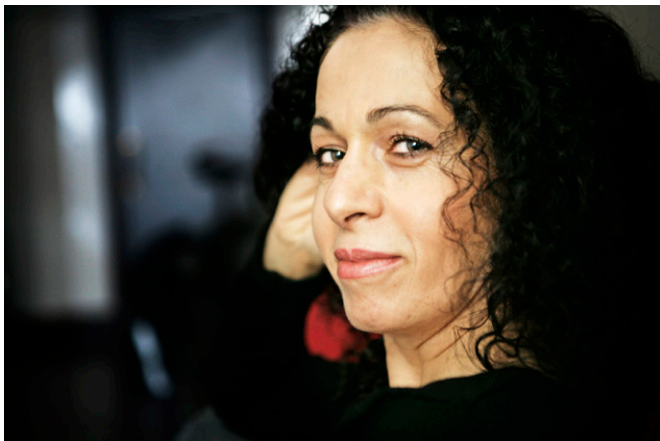
Ali, en 46-årig karismatisk man med utseende som en skådespelare, är en välkänd profil i Erbil, Irak. Så naturligtvis vill alla ta selfies med honom. Men det första jag ser när jag kliver in i hans bil är en kalasjnikov. Det och hans beväpnade vänner som ständigt är i närheten är en uppseendeväckande syn. När jag följer Ali och hans ständigt inkommande samtal – människor som arbetar med honom och är rädda för att bli avslöjade, och källor som påstår sig ha känsliga dokument som måste levereras personligen, försöker jag förstå hur han skiljer sanning från lögn. Liksom Roohollah före sin avrättning är Ali övertygad om att regimen kommer att falla.

Nyligen lyckades jag komma i kontakt med Roohollahs pappa, Mullah Zam. Han bor fortfarande i Iran, där han regelbundet besöker sin sons grav. Ändå har han inte gjort något offentligt uttalande om avrättningen. Jag har dock övertygat honom om att medverka i filmen och berätta om hans senaste besök hos Roohollah, dagen före hans död. Tidigare var han bara en mullah för mig, men när jag hörde hans skakiga röst och sorgen efter sonens avrättning sa jag till honom, nu är vi i samma båt. Det enda avståndet mellan dig och det iranska folket är din mullahdräkt.

Så, den 12 december 2021, på årsdagen av Roohollahs avrättning, fick jag ett videomeddelande från Mullah Zam, där han offentligt tar av sig sin turban och mullahdräkt, för att visa sin besvikelse över det iranska etablissemanget. Han förklarar för den grupp vänner som samlats vid hans söners grav att han inte längre är en av dem.”

– Nahid Persson Sarvestani

OM REGISSÖREN

Nahid Persson Sarvestani, född 1960 i Shiraz, Iran, är en prisbelönt svensk dokumentärfilmsregissör, som kom till Sverige som flykting efter iranska revolutionen 1979.

Hon växte upp i Iran och var aktiv i protester först mot shahen Mohammad Reza Pahlavi och efter den iranska revolutionen 1979 mot Khomeini, och flydde senare till Dubai och vidare till Sverige.

Hennes mest kända filmer är *Drottningen och jag*, *Prostitution bakom slöjan* och *Fyra fruor och en man*.

Hennes självbiografi *Alltid i mitt hjärta* utkom 2011. Den behandlar hela hennes liv, från barndomen via tiden som aktivist i upproret mot shahen och därefter mot Khomeini, flykten till Dubai och vidare till Sverige, tiden som nybliven invandrare och slutligen som dokumentärfilmare.

I filmen *Anders, jag och hans 23 andra kvinnor*, som hade premiär 2018 vände hon kameran mot sig själv.

Filmerna *Hör min röst - Slöjans revolution/Be my voice* från 2021 handlar om Masih Alijenad, en 44-årig aktivist som när hon blev för obekvämt som journalist i hemlandet flyttade utomlands. Via hennes sociala medier kastar nu massor av iranska kvinnor slöjan i protest mot regimen. Masih med hela 6 miljoner följare har blivit en nagel i ögat för regimen. De har förgäves försökt stoppa henne genom att arrestera medlemmar av hennes familj i Iran.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Regi, manus, foto Nahid Persson Sarvestani
Producenter..... Setareh Lundgren
..... Mónica Hernández Rejón
Klippning Rostam Persson
Dramaturg Giles Gardner
Originalmusik Natali Noor
Produktion..... RealreelDoc AB
Med stöd av Nordisk Film & TV Fond
..... Svenska Filminstitutet
I samarbete med SVT & Arte
Språk Persiska, franska engelska
Längd..... 100 minuter
Distribution Folkets Bio

